

К.е.н. Ярошенко А.С.

Державний вищий навчальний заклад

«Українська академія банківської справи

Національного банку України», Україна, м. Суми

Основні відмінності бухгалтерського та управлінського обліку

Останні роки вітчизняні підприємства все більше орієнтуються на закордонні принципи ведення своєї діяльності. Зрозуміло, що це є необхідною умовою в сучасних умовах для того, щоб бути конкурентоздатними та отримувати прибутки. Якщо в бухгалтерському обліку відбулися суттєві зміни і підприємства поступово вчать правильно складати звіти відповідно до міжнародних стандартів, то в управлінському обліку не відбувається суттєвих змін. Але для ефективного управління недостатньо вести тільки бухгалтерський облік. Термін «управлінський облік» досі деяких бухгалтерів дезорієнтує і вважається що це такий самий облік, що базується на даних фінансового та бухгалтерського обліку. Але можна виділити деякі принципові відмінності між цими видами обліку. Фінансово-бухгалтерський облік є чітко регламентований, обов'язковий і орієнтований на зовнішніх користувачів. В той час, коли управлінський облік необов'язковий і нерегламентований, а також є суто внутрішньою справою підприємства.

Навіть мета зазначених видів обліку є різна. Адже мета фінансово-бухгалтерського обліку – це складання обов'язкових фінансових документів, а управлінського - внутрішнє планування, управління, контроль за діяльністю підприємства. При цьому кожне підприємство може самостійно визначати ті ділянки своєї діяльності які потрібен саме управлінський облік. Ще в кінці ХХ століття управлінський обліку вчені виділили в окрему галузь науки, адже навіть приблизні розрахунки які кошти треба витратити в майбутньому і в які строки це вже є елементом управлінського обліку. У фінансово-

бухгалтерському обліку інформація публічна тоді як в управлінському конфіденційна, наприклад коли і куди саме підприємство витрачає власні та залучені кошти, який вид діяльності приносить більші економічні вигоди і т.д. Крім того управлінський облік дає можливість оцінювати роботу співробітників організацій.

Існує і суттєва методологічна різниця між вищезазначеними методами. Якщо ведення бухгалтерського обліку чітко регламентується законодавчо, то ведення управлінського обліку визначається безпосередньо керівництвом підприємства, а також самостійно розробляється система ведення управлінського обліку виходячи з наявної інформації для ведення цього обліку і з того, які завдання поставлені.

Іноземні компанії, зазвичай, при визначенні стану діяльності підприємства давно вже аналізують не тільки економічні показники, а й такі якісні показники як лояльність клієнтів, рівень знань співробітників, ступінь використання новітніх технологій. Зрозуміло, що повномасштабний облік є досить трудомісткий процес, тому в цьому напрямку весь час розробники продуктів для автоматизації як фінансово - бухгалтерського так і управлінського вдосконалюють свої продукти. Більшість керівників підприємств сьогодні залучають працівників бухгалтерії для ведення управлінського обліку. Але, на нашу думку це не є ефективним, тому як бухгалтерський відділ в основному всі свої старання покладає на правильне ведення бухгалтерського та податкового обліку, тому що вони є обов'язковими та передбачають фінансову відповідальність. Але в той же час управлінський облік вирішує також дуже важливі питання, такі як аналіз дебіторської заборгованості. Адже саме дослідження динаміки які саме, постійні чи випадкові клієнти заборгували підприємству, а також величина заборгованості, дозволить спрогнозувати як швидко кошти будуть повернуті підприємству. В той же час управлінський облік тісно пов'язаний з бухгалтерським, адже якщо бухгалтерські документи будуть неточно або несвоєчасно сформовані, то і висновки по управлінському обліку не будуть відповідати дійсності.

Якщо раніше пріоритетною задачею була максимізація прибутку і швидке придбання нових активів, то на сьогодні на перший план виходить ефективний менеджмент. Формування бухгалтерського обліку багато в чому визначається діючими нормативними документами і кваліфікацією співробітників, а постановка управлінського обліку більше залежить від рівня бізнес культури, що діє на підприємстві. Так, наприклад, бюджетування залежить не тільки від наявності доходів та видатків, а й від створення регламентів для бюджетного процесу. Зрозуміло, що для цього потрібна ініціатива керівництва. Якщо керівництво прийме рішення про створення відділу для ведення управлінського обліку, а також на для цієї роботи будуть залучені професійні кадри, то ефективність управлінського обліку буде досить помітна.